

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit GÜL tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ebru GÜNAY

Mardin Milletvekili

Gözetiminde kaybetme devletin güvelik güçleri veya onlarla bağlantılı örgütlerin, kişilerin, insanları gözetimine alması ve gözetimine aldıktan sonra onların varlığını inkar etmesi durumudur. Gözetiminde kaybedilen kişiler tamamen hukuk korumasının dışına çıkmış olup kendilerinden haber alınamamaktadır.

Gözetiminde kaybetme “ BM Kişilerin Gözetiminde Kayıptan Korunmaları ile İlgili Uluslararası Sözleşme” ninin 5. Maddesine göre yaygın ve sistematik işlenmesi durumunda insanlığa karşı işlenen bir suç olarak sayılmaktadır. Ve bu mahiyetteki bir fiil yürürlükteki uluslararası hukukun yaptırımlarına tabidir. Uluslararası mevzuat ve Türkiye ceza yargılamasında da insanlığa karşı işlenen suçlara zaman aşımının uygulanmayacağı açık bir şekilde hüküm altına alınmıştır. Ayrıca sözleşmeyi imzalayan devletler kendi egemenliği altında bulunan topraklarda zorla kaybettirme fiilinin engellenmesi için gerekli tedbirleri alma yükümlülüğü altındadır. Türkiye ise ısrarla söz konusu anlaşmayı imzalamaktan kaçınmaktadır.

Türkiye Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne imza atmış bir ülkedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve uluslararası sözleşmeler, Anayasa'nın üstünde bağlayıcılığı olan metinlerdir. Fakat Türkiye gözetiminde kaybettirmelere ilişkin etkili bir soruşturma yürütmemiş, dava dosyalarını raflarda bekletmek suretiyle sürüncemede bırakmış ve birçoğunu da 20 yıllık zaman aşımına uğradığı gerekçesiyle kapatmıştır.

Türkiye'de gözetiminde kayıplara karşı mücadele Hasan Ocak'ın kaybettirilmesiyle başladı. Emniyet ailesinin tüm başvurularına rağmen gözetiminde olmadığını söyledi fakat cenazesi 58

12608

gün sonra kimsesizler mezarlığında bulundu. Hasan Ocak davasında zaman aşımı kararı verilmesi üzerine 17-31 Mayıs "Gözaltında Kayıplara Karşı Mücadele Haftası" ilan edildi. O tarihten bu yana başlayan ve "Cumartesi Anneleri" adıyla bilinen oturma eylemi giderek büyümüş ve Türkiye'deki en uzun soluklu sivil itaatsizlik eylemi olmuştur.

Bu bağlamda,;

1. 17 Mayıs 2019 itibarıyla Türkiye'de akıbetleri bilinmeyen faili meçhul sayısı kaçtır? Faillerin bulunması için bir çaba sarf edilmiş midir?
2. Gözaltında kaybedilenleri bulmak ve faillerini adalet karşısına çıkarmak devletin sorumluluğunda değil midir?
3. Faili meçhul cinayetler ve gözaltında kaybetmeler konusunda yıllardır neden bir sonuç alınamamıştır?
4. Bakanlığınızın faili meçhul cinayetlerde zaman aşımını ortadan kaldırmak için yürüttüğü bir çalışma var mıdır?